Выходить у Львовѣ що дня (крôмъ недѣль и гр. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Адмініістрація и Експедиція вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціісканьска ч. 10, дверѣ 10.

Письма приймають ся лишь франкованй.

Рекламаціи неопечатанй вольнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Газеты Львовскои“.

Предплата у Львовѣ въ Адмініістраціи „Газеты Львовскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провінціи
на цѣлый рокъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рокъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр.

Ч. 241. Пятниця 25 жовтня (6 падолиста) 1891. Рокъ I.

Торговля жерело добробыту.

Коли поглянемо на станъ, въ якôмъ нашъ край знаходить ся, то ажъ сумъ бере згадати, до чого то дôйде, коли буде дальше такъ ити якъ доси. Народъ страшно убожѣє, а убожѣє такъ скоро, якъ то може ще нѣколи доси не бувало. Коли спытаємо, де причина того, то на то далось бы не одно сказати, далось не орну причину навести; мы обмежимось однакожъ лишь на кôлькохъ фактахъ, що пояснять намъ причину того убожѣня.

Передовсѣмъ треба мати то на увазѣ, що нашъ край бувъ до недавна выключно лишь краємъ рôльничимъ, а хочь єсть нимъ въ значнôй части ще и до нинѣ, то однакожъ силою природныхъ обставинъ перестає вже нимъ бути, хочь мы того загально не добачуємо и все ще давнымъ звычаємъ уважаємо єго рôльничимъ, головно для того, що маса народу займаєсь все ще управою рôлѣ и не шукає — а властиво треба бы сказати — не умѣє и не може знайти собѣ иншого способу житя. Рôльничимъ краємъ можна однакожъ лишь той край назвати, котрый не лишь доходами зъ рôлѣ заспокоює свои найперший потребы, але має ще и тôлько доходу зъ неи, що знаходить въ нѣмъ жерело свого добробыту и богацтва. Чи можна однакожъ у насъ нинѣ зъ самои рôлѣ розбогатѣти? На то дадуть намъ хиба найлѣпшій примѣръ великй посѣлости въ нашôмъ краю. Властителѣ бôльшихъ посѣлостей въ краю чують нинѣ вже дуже добре, що мимо великого обшару землѣ, трудно имъ вже жити зъ неи въ той самъ способъ, якъ давнѣйше, и що треба собѣ попри роботу коло рôлѣ помагати ще и чимсь инщимъ, чимсь такимъ до чого рôля або лѣсъ можуть доставляти сырого матеріялу. Сей станъ рѣчей спонукавъ нашихъ бôльшихъ рôльникôвъ кидати ся до промыслу рôльничого и до торговлѣ рôльными продуктами. Они старають ся отже не лишь улѣпшати пôсля новѣйшихъ вымогъ свои давнй фабрики рôльничй, якъ горальнѣ, але и заводити ще новй н. пр. фабрики бараболянои муки, фабрики продуктôвъ зъ набѣлу и т. д.; заводять у себе выроблюванє цеголъ и дахôвокъ, ставлять вапнярки, будують тартаки и старають ся вызыскати въ фабричный спосôбъ сырый матеріялъ деревляный; беруть ся до копаленъ нафты и вугля; закладають величезнй маґазины оковиты и зсыпы збôжа и беруть ся до торговлѣ на великй розмѣры, закладаючи товариство торговельне, котре може обертати великими капіталами и т. д.

Коли отже властителѣ бôльшои посѣлости вôдчувають вже то дуже добре, що сама земля перестала ихъ такъ живити якъ давнѣйше, о скôлькожъ бôльше мусить то вôдчути малый рôльникъ, господарь на кôлькохъ морґахъ! И дѣйстно вôнъ то вôдчуває, але на свôй спосôбъ. Вôнъ чує, що єму землѣ за мало, що єму вже за тѣсно зробило ся и що не може выжити зъ тои землѣ, яку ще має, але єго однымъ бажанємъ єсть лишь або роздобути бôльше землѣ, або стратити и ту, котра и такъ вже негодна єго выживити. Тымъ лишь способомъ дасть ся пояснити, длячого нашй селяне такъ охотно и зъ легкимъ серцемъ позбувають ся послѣдного кусня своєи землѣ въ надѣ, що десь тамъ за моремъ придбають собѣ бôльше. Зъ другои же стороны фактъ, що край нашъ перестає бути выключно рôльничимъ, значить ся, що землѣ въ нѣмъ въ порôвнаню зъ населенємъ вже за мало, подає намъ одну зъ найголовнѣйшихъ причинъ теперѣшнои нужды.

То само, що о селяньствѣ дасть ся сказати и о нашôмъ мѣщаньствѣ. Мѣщане нашй дали собѣ вже давно вырвати зъ рукъ свôй природный спосôбъ заробкованя, торговлю и промыслъ, та стали майже селянами, а що до сѣльского способу заробкованя не були зовсѣмъ спосôбнй, попали ще въ бôльшу нужду якъ селяне, бо стратили своє значѣнє яко мѣщане и не стались справдешными селянами.

Другою головною причиною нужды въ краю єсть велика темнота густыхъ масъ народу. О тôй темнотѣ и средствахъ противъ неи далось бы такожъ богато поговорити; мы скажемо хиба лишь тôлько, що она то доводить до того, що нашъ народъ даєсь такъ легко выкористувати всѣлякимъ дурисвѣтамъ всѣлякимъ аґентамъ та пявкамъ въ людскôмъ тѣлѣ, котрй точать зъ него послѣдню каплю

Вернувши домôвъ

новеля

МАВРА ЮКАЯ.

I.

— Называю ся ґрафъ Моарія!

Зъ сими словами увôйшовъ стрункій молодый чоловѣкъ статочнои поставы до пана Ронярда, котрый якъ разъ занятый бувъ своєю грубою книгою страцовою, вписуючи въ нѣй безконечно довгй ряды числъ.

— А, дуже минѣ мило; прошу, сѣдайте; отже и вамъ дôстала ся „радіяція“?

— А вжежь. Справдѣ удачный выразъ на „вычеркъ“.

— Справдѣ особлившій. Означує вôнъ такъ само „променѣти“ якъ и „вычеркати“.

— Ну, я зовсѣмъ не променѣю, а лишь просто мене вычеркнули.

— Тымъ лѣпше. О много лѣпше. Вычеркненый зô спису заточенцѣвъ. Се була гадка нашого цѣсаря. За що має бути тôлько добрыхъ Французôвъ розсыпаныхъ по свѣтѣ. Най вертають домôвъ, най будуть при купѣ: Скажѣть минѣ прецѣнь, пане ґрафе, що панове еміґранты робили черезъ весь часъ тамъ въ тыхъ варварскихъ краяхъ.

— Та, нудôвъ мы певно не мали. Отъ бавили ся у воякôвъ въ службѣ проклято добрыхъ нашихъ приятелѣвъ противъ нашихъ любыхъ неприятелѣвъ, Французôвъ. А якъ скôнчилась вôйна та не було вôдки взяти воякôвъ, мы оглянулись за якимъ занятємъ. Одинъ ставъ щѣткаромъ, другій маляромъ, третій урядникомъ. Иншій зъ насъ умѣвъ грати на арфѣ або на флетѣ и такъ уладжували мы концерты. Одинъ ґрафъ ставъ шевцьомъ а єго жѣнка фабрикує коробки.

— Ѥй, що вы кажете? И не встыдали ся?

— Зовсѣмъ нѣ! Маркізъ, що малювавъ мінятуровй портреты, зовсѣмъ не встыдавъ ся ити попôдъ руки зъ ґрафомъ, що малювавъ вывѣски, и будьте певнй, що князь, котрый на концертахъ гравъ на арфѣ, бувъ готовый кождои хвилѣ обѣдати разомъ въ готели зъ маркізомъ, котрый розносивъ єго запрошеня концертовй. О, мы не були аристократами.

— Дуже добре, дуже добре! Французы не тратятъ нѣколи доброго гумору. А вы, що робили?

— Я дуже нездалый. Я не вмѣю нѣякого ремесла, тому нанявъ ся за атамана.

— Га, га, га! Отже ставъ на службу при господарствѣ на селѣ! Наймивъ ся за такого, що то наглядає, абы паробки не садили ячмѣнь тупымъ кôнцемъ въ землю а й острымъ и котрый не обходить лайна посередъ дороги а й просто лѣзе въ него! А умѣлижь вы розрôжнити вôвцю вôдъ барана? Бо я розпôзнаю барана лишь тогди, коли минѣ єго мôй кухарь поставить на столѣ замѣсть сернины.

— А я знавъ ся и на чищеню вовны.

— Ажь на чищеню вовны? Вы чесали и мыли вôвцѣ! А то знаменито! А до чого вы возьмете ся теперь въ дома?

— Того власне я до васъ прийшовъ. Отутъ коло Нансі я мавъ невеличку баткôвщину, котру конвентъ казавъ зліцитувати.

— Такъ, такъ; той маєтокъ я купивъ на ліцитаціи. Вôнъ дуже гарный, але мало дає доходу. Я бувъ бы вже давно єго позбувъ ся, якъ бы моя донька такъ недурѣла за тыми лѣсами, котрыхъ я и знести не могу. Кôлько бы то чоловѣкъ мôгъ на тôмъ мѣсци пшеницѣ засѣяти. Я нерозумѣю, пощо тыхъ деревъ на свѣтѣ: анѣ пшеницѣ не родять, анѣ ѣсти ихъ не можна, лишь пусто свѣтъ засланяють. Але я вже разъ взявъ той маєтокъ на свою голову, прийшовъ до него законною дорогою и вôнъ належить до мене правно. Се и самъ цѣсарь не звалить. Зô спису прогнаныхъ може вôнъ на всякій спосôбъ повечеркувати имена еміґрантôвъ, але зъ книгъ ґрунтовыхъ повычеркувати новыхъ властителѣвъ не можна. Се вы такожъ знаєте, любый ґрафе!

— Певно, що знаю.

— Чогожь вы властиво прийшли до мене? зъ чого я впрочôмъ дуже радъ.

— Вы чули вже коли що про якого пана Макъ Кулята?

крови и чекають лишь, коли вôнъ перестане дыхати. Бо и чимъ же, якъ не темнотою, пояснити той фактъ, що народъ нашь вôдступає свôй послѣдный кусень землѣ на кольоніи тымъ, котрыхъ не хотять пускати вже навѣть и до Америки, а самъ готовъ ити хочь бы й у жебры?

Дежь єсть рада на то лихо нашого народу? Одна хиба та: напоминати єго не позбуватись землѣ, держатись крѣпко єи послѣдного кусника, а попри то братись до такои роботы, котра може скорый и значный хосенъ приносити, отъ хочь бы примѣромъ братись до торговлѣ. На сѣмъ поли зроблено у насъ вже перши̂, и то значни̂, кроки та й зъ краснымъ успѣхомъ. Вôсѣмъ лѣтъ тому назадъ завязалось у насъ перше товариство торговельне „Народна Торговля“, а якъ красно оно теперь стоить! Ого яки̂ успѣхи сего товариства показавъ послѣдный рôкъ: „Народна Торговля“ удержувала 11 складôвъ а то: центральный у Львовѣ и філіяльни̂ въ: Перемышли, Дрогобичи, Самборѣ, Бродахъ, Тернополи, Рогатинѣ, Стрыю, Станіславовѣ, Коломыи и Снятинѣ; обертала майже міліоновымъ капіталомъ; пôддержувала триста кôлькадесять крамниць, живила працюючихъ въ нѣй 60 людей, котрымъ за послѣдный рôкъ выплатила титуломъ платнѣ звышь 19 тысячѣвъ зр. а крôмъ того выплатила ще своимъ членамъ по 6 процентъ зыску вôдъ удѣлôвъ и по 6 процентъ тымъ, що дали грошѣ до єи щадницѣ!

Ото маємо на товариствѣ „Народна Торговля“ найлѣпшій примѣръ, якъ може торговля статись жереломъ добробыту. Таку институцію годить ся пôддержувати и до неи повинни̂ всѣ добромыслячи̂ люде горнути ся. Але що ще важнѣйше, зъ неи повинни̂ брати собѣ примѣръ наши̂ люде, та й собѣ кидати ся до торговлѣ та закладати, де лишь можна, крамы, по селахъ, мѣстахъ, мѣсточкахъ. А торговля має широке, дуже широке поле. Можна торгувати не лишь товаромъ, що приходить до насъ зъ заграницѣ, але и то найважнѣйше — нашими сырыми продуктами, лишь насамперéдъ не треба, — якъ то, на жаль у насъ часто буває — встыдати ся стану купецкого; а вôдтакъ треба мати вôдвагу и зъ маленькимъ засобомъ братись до дѣла, а при тôмъ и не думати, що вôдъ разу мусить ся розбогатѣти.

Минули вже часы, коли сама земля могла насъ выживити; теперь треба шукати вже и иншого способу до житя, але при тôмъ и не позбувати ся того, що намъ дає головну и найпевнѣйшу пôдставу до житя, не позбувати ся землѣ, щобы вôдтакъ брати ся до торбы и палицѣ!

Рада державна.

Въ комісіи буджетовôй подавъ міністеръ краєвои обороны до вѣдомости, що въ Долитавщинѣ складало въ 1890 р. испытъ офіцирскій 2.938 однорочныхъ охотниковъ, а въ 1891 р. 2.579. На закиды Герольда, котрый казавъ, що при сихъ испытахъ ставить ся за велики̂ жаданя що до знаня нѣмецкого языка, вôдповѣвъ міністеръ, що мѣродайни̂ круги сповняють лишь совѣстно дотычни̂ приписы. — При титулѣ „Мыто“, вказувавъ справоздавець пос. Менґеръ на трудне положене австрійского промыслу въ наслѣдокъ непевности маючихъ заключити ся угодъ торговельныхъ и запытувавъ міністра, въ якôмъ стадіюмъ находять ся ти̂ переговоры, особливо переговоры зъ Нѣмеччиною. — Пос. Мавтнеръ жалувавъ ся на дорожню мяса, мимо того, що зъ отворенемъ границѣ вôдъ Румуніи сподѣвано ся въ сѣмъ напрямѣ пôльги. — Пос. Козловскій доказувавъ, що не можна сподѣвати ся вплыву румуньскихъ торговъ на австрійскій промыслъ, бо въ Румуніи повставъ власный промыслъ; крôмъ того Нѣмеччина, Анґлія и Франція здобули собѣ въ Румуніи яко конкуренты Австріи сильни̂ позиціи, а Румунія сама єсть противна угодѣ зъ Австрією. — Пос. Лупулъ жалувавъ ся на борбу мытову зъ Румунією, черезъ котру Буковина найбôльше потерпѣла и домагавъ ся отвореня границѣ. — По заявленяхъ міністра торговлѣ, промавлявъ пос. Фусъ противъ отвореня румуньской границѣ. — Пос. Морсей доказувавъ, що причиною дорожнѣ мяса, єсть лихварство посередниковъ торговельныхъ. По промовѣ референта, котрый вказувавъ на велику вагу угоды торговельнои зъ Румунією при рôвночаснôмъ заведеню строгого надзору ветеринарійно-поліційного на граници, ухвалено титулъ „Мыто“, а вôдтакъ ухвалено и титулъ „Льотерія“.

Справы краєви̂.

(Додатковый кредитъ на пôдвысшене платъ для учителѣвъ народныхъ.) На основѣ артикулу 11 закона зъ 1 сѣчня 1889 В. з. кр. ч. 16, перевела краєва Рада шкôльна пôсля нового спису людности ревізію платъ учителѣвъ шкôлъ народныхъ, при чôмъ показало ся, що заходить потреба перевести зъ днемъ 1 сѣчня 1891: зъ клясы V до клясы IV — 123 громадъ, зъ клясы IV до клясы III — 6 громадъ, зъ клясы III до клясы II — 2 громады и зъ клясы IV до клясы II одну громаду; въ двохъ громадахъ треба обнизити платню зъ 400 на 300, причôмъ належить признати учителямъ тыхъ громадъ на основѣ арт. 12 згаданого закона личный додатокъ на такъ довго, ажь не будуть перенесени̂ на высшу посаду.

Выдатокъ на тую цѣль вынесе пôсля выказу, предложеного краєвою радою шкôльною 19.545 зр. а то: для учителѣвъ етатовыхъ 17.256 зр. а для надстатовыхъ 2.289 зр.

Въ прелімінари фонду шкôльного на 1891 рôкъ не можна було сего выдатку передвидѣти, тому и нема нѣякого покрытя на него и для того треба буде ухвалити осôбный кредитъ додатковый на 1891 рôкъ.

Выдѣлъ краєвый ухваливъ проте представити соймови внесенє, щобы призначивъ на сю цѣль додатковый кредитъ до краєвого фонду шкôльного на рôкъ 1891 въ высотѣ 19.545 зр.

Переглядъ політичный.

Палата панôвъ збере ся дня 10 с. м. на перше засѣданє, головно въ тôй цѣли, щобы выбрати одного делеґата на мѣсце помершого кн. Чарторыйского.

Сеи сесіи спôльныхъ Делеґацій буде выбраный пôсля звычаю президентомъ австрійской Делеґаціи оденъ зъ членôвъ Палаты панôвъ. Говорять такожь, що першимъ віцепрезидентомъ буде выбраный або кн. Шенбурґъ або кн. Віндішґрецъ.

Въ слѣдуючôмъ тыждни вôдбудуть ся ще чотири повни̂ засѣданя Палаты послôвъ. Вôдъ 15 падолиста ажь до кôнця сесіи спôльныхъ делеґацій будуть повни̂ засѣданя Палаты послôвъ вôдбувати ся два разы въ тыждень, а за то буде вести ся бôльша робота въ комісіяхъ. Перервы засѣдань Палаты послôвъ мабуть не буде.

— То певно якійсь Ирляндчикъ.

— Таки такъ. И тому якось такъ непощастилось, що єго дѣдъ мусѣвъ еміґрувати. Республика поконфіскувала и попродала на ліцитаціи єго посѣлости такъ, що якъ Макъ Кулятъ повернувъ до дому, въ єго палатѣ сидѣвъ уже иншій. Противъ того годѣ було що й робити. Зате справляє вôнъ собѣ що року тоту приємнôсть, що зъ найбôльшою точностью зъявляє ся на св Михайла передъ своєю палатою, та выбиває усѣ вôкна. Новый властитель такъ вже навыкъ до того, що днемъ передъ Михайломъ каже самъ попôдтягати усѣ жалюзіи и держить вже на поготовѣ цѣлый рядъ новыхъ шибъ, абы ихъ заразъ повставляти на мѣсце повыбиваныхъ.

— Га, га, га! Ґеніяльный выгадъ того Ирляндця. Але сподѣвати ся, що чей Французъ не схоче наслѣдувати Ирляндчика?

— Певно, що нѣ. Се можете вже видѣти и зъ того, що я не крôзь вôкна до васъ ай крôзь дверѣ увôйшовъ. Я хочу васъ лишь просити, щобы вы минѣ пустили въ посесію тоту вашу посѣлôсть, що то колись була моєго батька. Менѣ наймилѣйше було бы господарити тамъ, де я вже обôзнаный.

— А! Се знаменита гадка. Вы сами̂ хочете вôднаймити свою колишню батькôвщину? Але якъ вы, до чорта, выжиєте зъ ґрунту, на котрый вы навѣть довгу затягнути не зможете?

— Гадаєте?

— Певно, що такъ гадаю. Я думаю, що ґрафы, котрі̂ мають велики̂ добра, выхôсновують ихъ въ той способъ, що доки лишь могуть, беруть на нихъ позычки. Се найпростѣйшій способъ господарованя. Але посесорови тоти̂ жерела забити̂. Зъ чогожь отже будете черезъ весь рôкъ жити? Вправдѣ заяцѣвъ тамъ доста, але якусь певну належитôсть за посесію таки заплатити треба, а я зовсѣмъ не приставъ бы, щобы вы єи платили лише самыми заячими скôрками.

— Спустѣть ся вже зъ тымъ на мене, — вôдповѣвъ молодый ґрафъ зъ смѣхомъ. — Належитôсть за першій рôкъ я заплачу згоры, а вже усе проче то моя рѣчь.

— А? То вы маєте и грошѣ? Такого еміґранта, котрый навѣть грошѣ має, я ще не бачивъ.

— Я заощадивъ собѣ зъ доходôвъ, яки̂ я мавъ за атаманьство.

— То вамъ добре було въ варварскôмъ краю, а вы прецѣнь таки вернули до дому, такъ вамъ тужно за своєю вôтчиною. А коли вы вже такъ дуже любите свою вôтчину, то про мене. Я выпущу вамъ вашу колишню батькôвщину на три роки въ посесію на пробу. Я гадаю, що три роки выстарчить на пробу, бо мôй атаманъ казавъ менѣ, що пшеницю въ першôмъ роцѣ сѣє ся, въ другôмъ роцѣ не робить ся нѣчого, бо тогди земля выпочиває, доперва въ третôмъ роцѣ починає кôльчити ся, а въ четвертôмъ иде въ стебло якъ зѣлє. Я цѣкавый, чимъ вы що року на Михайла будете чиншь за посесію платити.

И добрый Роняръ зробивъ контрактъ на посесію зъ молодымъ ґрафомъ, сыномъ бувшого властителя.

II.

— Боже мôй, якажь бо ты дитинко перебирчива; то лишишь ся хиба старою панною? Я бы тобѣ навѣвъ якихъ десять жениховъ, а тобѣ анѣ одинъ не до вподобы. Одному то, другому се хибує. Наконець прийде одинацятый, що буде мати всѣ тоти̂ хибы, що тамти̂ всѣ разомъ, а тогди мусишь и на того пристати.

Панна Меланя вôдповѣла на ти̂ тороченя тымъ, що швяхнувши коня шпіцрутою, въ однôй хвили вже не чула, що батько говорить. Батько поскочивъ конемъ за нею, абы дальше сваритись. Такъ ѣхали они красною дорôжкою черезъ лѣсъ, то попри себе, то одно за другимъ.

(Дальше буде).

Першій президентъ найвысшого трибуналу судового, Шмерлінґъ, подавъ ся до димісіи. Шмерлінґъ має теперь 86 лѣтъ и бувъ вôдъ 27 липня 1865 р. президентомъ найвысшого трибуналу судового.

Правительство рѣшило вже будовати двѣ новôй зелѣзницѣ: одну зъ Галича на Потуторы до Бережанъ, а вôдси на Криве и Козову до Тернополя; другу зъ Ходорова до Бережанъ. Такимъ чиномъ будуть Бережаны осередкомъ обохъ дорôгъ. Депутація зъ Бережанъ, що пôдъ проводомъ бурмістра Гертлера и посла до Рады державнои Вольфарта, презеса бережаньскои Рады повѣтовои ѣздила до Вѣдня, була у Мін. торговлѣ, маркиза Бакегема и Мін. п. Залеского, и просила, абы дворець новыхъ зелѣзниць бувъ побудованый близше мѣста, а не тамъ, де бувъ проєктованый.

Нинѣ розпочинають ся у Вѣдни засѣданя комітетôвъ австрійскихъ епископôвъ пôдъ проводомъ кард. Шенборна. Поодинокй комітеты передискутують насамперéдъ порядокъ дневный конференціи, що потреває ажь до 10 с. м., а вôдтакъ розпôчне ся конференція.

Берлиньска Freisin. Ztg. доносить, що россійске правительство намѣряє выдати ще заказъ вывозити конѣ и безроги. Такожь ходить чутка, — каже дальше згадана ґазета — що правительство россійске задумує затягнути нову позычку, але вже лишь краеву, щобы тымъ способомъ запобѣгчи голодовôй нуждѣ.

Оногди отворено въ Римѣ, у великôй сали Капитоліи, торжественно межинародну конференцію мирову. Въ конференціи тôй беруть участь репрезентанты: Австро-Угорщины, Бельґіи, Даніи, Нѣмеччины, Анґліи, Франціи, Греціи, Италіи, Норвеґіи, Голяндіи, Портуґаліи, Румуніи, Швеціи, Швайцаріи, Сербіи и Испаніи; крôмъ того италіяньскій міністеръ справедливости, кôлькохъ дипльоматôвъ и около 200 италійскихъ и заграничныхъ членôвъ рôзныхъ парляментôвъ. Біянкері, бурмістръ мѣста Риму, заступники Нѣмеччины и Австро-Угорщины, выголосили бесѣды, котрй принято зъ великимъ вдоволенємъ. Италіяньскій дневники повитали участникôвъ конґресу дуже щиро. „Opinione" остерѣгає, щобы не пересаджувати похвалами и залишити всякй недорѣчнй насмѣшки. Конґресъ не може рѣшучо знести войны, анѣ подати тревалыхъ формъ мировыхъ судôвъ, але всежь єсть вôнъ обявомъ змагаючои ся солідарности Европы и чоловѣколюбного духа.

Новинки.

— **Громадѣ Выбранôвка** въ повѣтѣ бобрецкôмъ жертвувавъ Є. Вел. Цѣсарь 100 зр. запомоги на вôднову церкви.

— **Депутація львôвского университету** зложена зъ ректора дра Балясіца и трохъ деканôвъ (о. Сарницкого, дра Яновича и проф. Дуніковского) выѣхала до Вѣдня, щобы Є. Величеству подякувати за розпорядженє въ справѣ утвореня медичного факультету.

— **Є. Ексц. п. Намѣстникъ ґр. Бадені** выѣхавъ нинѣ рано въ супроводѣ Старосты п. Мавтнера до Городка на люстрацію тамошного староства.

— **Именованя.** Міністеръ торговлѣ именувавъ почтового практиканта, Якова Салітермана, почтовымъ асистентомъ, а Дирекція почтъ и телеґрафôвъ приназначила єго до уряду почтового и телеґрафічного въ Станіславовѣ. — Ц. к. краєва Рада шкôльна именувала Віктора Ивана Малую въ Карльсдорфѣ дѣйстнымъ учителемъ при школѣ етатовôй въ Липнику. — Ц. к. Дирекція скарбу именувала: мытового офіціяла Маркила Фішера старшимъ офіціяломъ мытовымъ въ IX кл. ранґи; мытового контрольора Романа Мартініого мытовымъ управителемъ въ IX кл. ранґи; мытового поборця Кароля Пожаковского и асистента мытового Вільгельма Деблясема, контрольорами податковыми въ X кл. ранґи; провізоричного асистента мытовото, Алойсія Куна и укваліфікованого пôдофіцира, Володислава Піонтковского, мытовыми асистентами въ XI кл. ранґи; практиканта мытового Станісл. Очковского поборцемъ мытовымъ въ XI кл. ранґи; — дальше именувала Дирекція скарбу: канцелісту Іосифа Дѣру канцелярійнымъ офіціяломъ въ X кл. ранґи а канцелістôвъ Іосифа Гавсера, Григорія Хомицкого, Алойсія Юркевича, Ивана Войтика, Едмунда Стескаля, Іосифа Любініого и Макс. Волянського, провізоричными офіціялами канцелярійными при управляючôй власти скарбовôй.

— **Вечерокъ зъ танцями** уладжує Руска Бесѣда въ Тернополи на день 22 падолиста въ домѣ при ул. Перля напротивъ аптики Фляйшмана.

— **Огнѣ.** Сими днями навѣстивъ огонь село Колодрôбку, залѣщицкого повѣта. Завдяки енерґічнôй помочи селянъ, згорѣла лише одна загорода въ цѣлымъ припасомъ збôжа.— Оногди коло 11 години въ ночи навѣстивъ сильный огонь вже третій разъ сего року фольварокъ Бѣлогорщу, належачій до громады мѣста Львова. Огонь бувъ мабуть пôдложеный и зницивъ шопу, стодолу, шпихлѣрь, 250 кôпъ вôвса, 60 ячменю, кôлькадесять мѣхôвъ муки и 200 сяжнѣвъ сѣна. Шкода выносить до 5000 зр.

— **Вовки.** Въ Рожанцѣ, повѣту стрыйского, (у горахъ) появили ся сими днями вовки въ значнôмъ числѣ и выдусили 33 штукъ пасучихъ ся въ горахъ овець. Староство зарядило ловы.

— **Нещастя на зелѣзницяхъ.** До львôвского Przegląd-у доносять о двохъ дуже сумныхъ выпадкахъ на зелѣзницяхъ. Въ Хриплинѣ пôдчасъ „шибованя" поѣзду н-ръ 192 переѣхано кондуктора Вольфа. Нещасливого выдобули зъ пôдъ возу вже неживого; а полишивъ вôнъ жѣнку и 6-ро дѣтей. Въ Товмачи зновъ переѣхавъ поѣздъ дозирателя цукроварень, п. Маєвского, котрого найшли на торѣ зъ вôдтятою головою и ногами.

— **Убійство зъ зависти.** Въ селѣ Щавнику коло Мушины убивъ въ ночи на 23 жовтня парубокъ Лешко Петрикъ другого молодого та достатного парубка Илька Ласеника. Они оба любили ся въ однôй дѣвчинѣ, котра зновъ любила бôльше убогого Лешка Петрика, а єи зновъ родичѣ тягнули за богацкимъ Ласеникомъ. Петрикъ убивъ свого противника палицею, а вôдтакъ товкъ ще головою до камѣня. Убійника арештували.

— **О страшнôмъ злочиньствѣ** доносять зъ Варшавы: Въ Осôвци гродненьскои ґуберніи, кобриньского повѣта, вымордували злочинцѣ цѣлу родину, гандляра деревомъ Апфельбавма, складаючу ся зъ 12 осôбъ, въ ночи на лѣсничôвцѣ, почôмъ пôдпалили и дôмъ, абы затерти за собою слѣды. Межи замордоваными були и 4 мужчины и двѣ женщины дорослй. Злочиньство сповнено сокирами. Жандармерія прихопила вже кôлькохъ злочинцѣвъ. Апфельбавмъ уходивъ за жида богатого, отже и злочиньство було сповнене лишь въ цѣли рабунку.

Всячина.

— **Вульканъ на мори.** Цѣкаве зъявище представлялось очамъ тыхъ людей, що дня 16-го тамтого мѣсяця плыли кораблями коло острова Пантелляріи, на Середземнôмъ мори, на захôднôмъ полудни вôдъ Сициліи. Вода въ мори перевертала ся мовъ бы кипѣла, а зъ неи пôднимавъ ся не лишь густый дымъ, але и вылѣтало высоко въ гору велике камѣнє. То зробилась пôдъ водою огниста гора або вульканъ. За кôлька днѣвъ показавъ ся на тôмъ мѣсци маленькій на кільометеръ довгій островецъ а запопадливй Анґлійцѣ выслали були туды заразъ свôй корабель, щобы на тôмъ островѣ заткнути свою хоругову и взяти єго въ посѣданє.

Не першій то разъ вырынає зъ пôдъ воды коло Пантелляріи новый островъ; въ 1831 роцѣ показавъ ся бувъ на пôвнôчный всхôдъ вôдъ неи такожь новый островъ, котрый навѣть назвали вже були Фернандеа, але вôнъ щезъ безъ слѣду, бо бувъ лишь зъ вулканічного попелу — вода єго змыла. Якъ тогди, такъ и сего року мало лишь людей видѣло той пôдводный выбухъ коло Пантелляріи; знатокôвъ, котрй бы єго були точно описали, тамъ таки зовсѣмъ не було, але здаєсь, що вôнъ бувъ зовсѣмъ такій, якъ выбухъ вôдповѣдного вулькану въ 1866 р. коло грецкого острова Каіменѣ, що лежить въ заливѣ острова Санторінѣ. Дня 1 лютого того року побачили жителѣ острова Каіменѣ, що зъ воды въ ихъ пристани якась сила выкидає высоко въ гору величезнє камѣнє а поволи почала пôдôймати ся зъ воды гора, котра до 20 днѣвъ стала на 30 метрôвъ высока. Дня 20 лютого почала та гора страшно выбухати; доокола неи вода перевертала ся и булькотѣла якъ колибъ кипѣла, а зъ неи пôдôймавъ ся густый дымъ, море свѣтилось и выдавало ся зелено жовте.

Пôдводнй вулканы суть досыть рѣдкй зъявища въ природѣ, але тымъ бôльше цѣкавй. Они вказують, що и глубоко пôдъ моремъ дѣлає якась страшна огниста сила, та выдвигає землю зъ пôдъ воды на верхъ. Околиця коло острова Пантелляріи єсть найлѣпшимъ доказомъ того, бо пôдчасъ коли побереже Дальмаціи, Єгипту и т. зв. Ціріпеіка (Барка въ Африцѣ) чимъ разъ бôльше спадає въ долину и що такъ сказатибъ, затапає въ мори, то побереже Сициліи, Сардиніи и Тунісу а зъ ними и дно моря коло острова Пантелляріи пôдносить ся.

Се зъявище дає намъ дуже добрый доказъ, що на верхнôй кожи землѣ нема спокою; она єсть въ безустанномъ руху. А коли спытаємось, яка сему причина, то покажесь ось що: Земля зверху остыгає чимъ разъ бôльше и єи верхна кожа, сорозмѣрно до цѣлои землѣ, дуже тоненька, заєдно черезъ то корчить ся, мѣсяцями, сподомъ и зъ верха ломить ся, и черезъ то выкликує не лишь трясенє землѣ, але посуванє ся гôръ та выбухи вульканічнй. Того корченя ся земнои кожѣ мы не можемо добачити, бо оно вôдбуває ся дуже поволи але безустанно хочь и не одностайно, и ажь тогди, коли въ однôмъ мѣсци дôйде до найвысшого степеня, дає ся намъ почути страшною силою трясенє землѣ, або утворенємъ прогалины въ земнôй кожи, черезъ котру выбухає вôдтакъ розтоплена въ серединѣ землѣ маса. Ґеольоґи догадують ся, що коли верхна кожа землѣ, по многихъ тысячахъ лѣтъ, такъ значно скорчить ся, що стане низше якъ теперь стоить вода въ моряхъ, то вода залле землю и то буде першій початокъ кôнця свѣта.

Господарство, промыслъ и торговля.

Торгъ збôжемъ.

5 Падолиста	Львôвъ	Тернопôль	Пôдволочиска	Ярославъ
Пшениця	10·—10 80	10·—10 75	9 75 11·—	10·—11·—
Жито	9·——9·50	8 90—9 40	9·——9 50	9 25—9 60
Ячмѣнь	6.——8 —	5·90—7·—	5·80—7·—	6·——6 50
Овесъ	6 50—7·10	6·35—6 80	6·——6·70	6·50—7·20
Горохъ	6 — 10·—	6·— 11·—	6·— 11·—	6·— 10 —
Выка	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Рѣпакъ	13.—14·50	13·—13.—	13·—13 25	13·—13·50
Хмель	55—60 —	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Конюшина чер.	40 —46 —	40·—45 —	40·—45·—	40·—45
Конюшина бѣла	—·——·—	—·——·—	—·——·—	—·——·—
Оковита	19·7020·50	—·——·—	—·——·—	—·——·—

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 5 падолиста. Єго Вел. Цѣсарь выѣхавъ на кôлька днѣвъ до Ґеделі. — Грецкій король зробивъ вчера передъ полуднемъ візиту ґр. Кальнокому и перебувъ у него довшій часъ. — Є. Вел. Цѣсарь принимавъ на приватнôй авдієнціи кн. Людвика Филипа Орлеаньского, а вôдтакъ новоименованого примаса угорского, еп. Васаріого.

Римъ 5 падолиста. Парляментъ скликано на день 25 падолиста с. р. — Конґресъ мировый ухваливъ приняти языкъ французкій, яко урядовый языкъ конґресу.

Бѣлградъ 5 падолиста. Въ наслѣдокъ кризы кабінетовои, вôдложено зборы скупштины ажь на 28 грудня ст. стиля.

Ріо-Янейро 5 падолиста. Бюро Райтера доносить, що конґресъ розвязано и заведено наново диктатуру и такожь оголошено судъ военный.

Берлинъ 5 падолиста. Пôсля приватныхъ вѣстей зъ Мысловиць, выкотивъ ся зъ шинъ межи Ивангородомъ а Сосновицями въ Царствѣ польскôмъ поѣздъ войсковый, при чôмъ трохъ вояковъ погибло на мѣсци, а 50 єсть тяжко покалѣченыхъ.

Вôдвѣчальный редакторъ: Адамъ Креховецкій.

Оголошеня до *Народнои Часописи* принимае Контора **Льеопольда Литыньского,** *Львôв, Валова, 14.*

АПТЕКА ПОДЪ „СРѢБНЫМЪ ОРЛОМЪ“

ЖИГМОНТА РУКЕРА

поручае:

Олѣй рыбій въ двохъ родахъ, **жовтый** однократно дестилованый, дуже добре дѣлаючій противо зафльегмленя, остроты крови, недокровности, скрофуламъ и т. д.; **бѣлый** пріятнѣйшій ôдъ першого, бо двократно чищеный и дестильованый. До набутя въ бутелькахъ по 60 и 0 кр.

Гербата россійска. — Самовары Тульскі.

Перша краєва фабрика товарôвъ плятерованыхъ, зовимыхъ **хиньске срѣбло**

ЯКУБОВСКІЙ & ЯРРА

Львôвъ, Ринокъ ч. 37. Краковъ, Ринокъ ч. 26.

поручають:

Предметы служачі до ужитку церковного и домового, ôдповѣдні на **выправы слюбні, подарунки,** у великôмъ выборѣ **по приступныхъ цѣнахъ.**

Репарацін, срѣбленя и золоченя всѣхъ въ се званье входячихъ предметôвъ, **тревало и дешево.**

Цѣнники на жаданье оплатно, опакованье безплатно. 1—1.

КАЛЕНДАРЬ ЗДОРОВЛЯ

на рôкъ 1892,

выданый въ польскôмъ языцѣ мѣстячій календаріюмъ грецкое и латиньске, богато илюстрованый, повенъ цѣкавыхъ розправъ, дотычачихъ збереженя здоровля, посылає

ЛЕОПОЛЬДЪ ЛЕТЫНЬСКІЙ,

у Львовѣ, Пекарска 21,

franco за надôсланьемъ 55 кр. а- в.

Жолудокъ єсть господаремъ человѣческого орґанізму,

вôдъ него починають ся всякі болѣзни, вôдъ него залежить потрѣбне вôдживлене организму и силы человѣка.

„Реґуляторъ“

єсть то порошокъ, котрого коробка вразъ зъ описомъ способу заживаня коштує 35 кр. На провинцію высылає ся найменьше три коробки, потреба прото надôслати переказомъ 1 зр. 20 кр. (за три коробки порошку — зъ опакованємъ) — або 1 зр. 40 кр. тогды и почта буде оплаченою.

Реґуляторъ закасувавъ Морізона и всякі подôбні средства.

На доказъ читайте подяки вôдъ особъ котрымъ здорове привернувъ.

Нервотонъ.

Средство домове помôчне у многихъ боляхъ, ревматизмахъ, ломаняхъ, исхіасъ и паралижахъ.

Цѣна фляшки: 40 кр.

Подяка. Добротвôръ, 13 марта 1891.

Вп. Брониславъ Виткевичъ, аптикарь, Львôвъ-Пôдзамче.

Передъ кôлькома лѣтами черезъ апоплексію утративъ я силу въ правôй руцѣ, що тымъ тяжше мя дôткнуло, що зъ причины того мусѣвъ я покинути выгôдне мѣсце яко офиціялистъ приватный и зôставати зъ моєю родиною безъ найменшои помочи.

Въ моихъ терпѣняхъ уживавъ я найрозличнѣйшихъ средствъ, які менѣ тôлько раджено, но все на дармо.

Доперва уживанье черезъ довшій часъ **„Нервотону“**, препоручуваного въ анонсахъ **„Календаря здоровля Леопольда Литыньского“**, доказало чуда! Ото теперь рушаю рукою якъ давнѣйше. Дякую Вамъ Пане, що своимъ чудеснымъ средствомъ стали вы найбôльшимъ добродѣємъ терпячихъ людей. Антоній Новаковскій.

Спроваджувати можна лише вôдъ:

Бронислава Виткевича,

аптикаря у Львовѣ, ул. Жовкôвска *(коло рампы).*

БРОНИСЛАВЪ ВИТКЕВИЧЪ

аптикарь у Львовѣ улиця Жолкôвска (коло заставы).

поручає выпробованї и за скуточнї узнанї

Пигулки зъ Гуаяколемъ

знаменитї въ недугахъ грудныхъ, яко презерватива наколи зайде обава сухôт, також въ початкахъ хоробы радикально убиваючї бактеріи. — Цѣна пуделка 1 злр. (Зô способомъ ужитя.)

Терпите ломанє руки або ноги, рванє, гостець, ревматизмъ котрї вамъ особенно долягають въ порѣ вогкôй дощевôй?

Читайте якъ помагає въ такихъ терплѣняхъ:

EXCELSIOR

Подяка. Вєч. п. Брониславъ Виткевичъ, аптикарь у Львовѣ.

Мило менѣ переслати В. Вєсчестности мои найсердечнѣйшї слова подяки за Вашь дѣйстно чудесный *Excelsior*. Страшнї терпѣня, якї выдержавъ я зъ каждою змѣною воздуха, довгї лѣта треваючї болѣ въ костяхъ нôгъ, котрымъ нѣ одна сѣрчана купѣль помогчи не могла — перестали, якъ-бы чудесною рукою ôднятї, по натертю кôлькохъ фляшокъ „**Excelsior**“-а. — Вдячнôсть моя для Васъ Пане тревати буде якъ довго жити буду, а першимъ ей вôдгомономъ най будуть тї слова моеи подяки.

Краковъ, 16 лютого 1891. **Антоній Гордыньскій.**

Такихъ подякъ получивъ выназодець „Excelsiora“ тысачѣ — бо каждому помагає скоро и разъ на всегда.

Спроваджувати можна найменьше 2 фляшки, котрї коштують по 60 кр. в. а. разомъ 1 зр. 20 кр. — Треба надôслати 1 зл. 50 кр. т. є. за 2 фляшки „Excelsiora“ оплату почтову и опакованє.

Всякого рода

ВИНА

ЛѢЧНИЧІ

дôстати можна кождого часу въ конторѣ

Льеопольда Литыньского

у Львовѣ, при улицѣ Валовôй ч. 14.

Въ Друкарни Людовôй у Львовѣ,

площадь Бернардиньска ч. 7

кождого часу набути можна руску

БИБЛІЮ

выданя Диковского въ Перемышли

зъ численными мѣдерытами,

кромъ тому 1 (котрый цѣлкомъ вычерпаный) томъ 2, 3, 4, 5, 6 и доповняючій томъ 7. — Цѣна повысшихъ томôвъ 5 зр. 50 кр. зъ пересылкою почтовою, однако поодиноко по 1 зр. 36 кр. зъ пересылкою почтовою.

ЗАКЛАДЪ

ДИЕТИЧНО-ГИҐІЕНІЧНЫЙ

ЛЬЕОПОЛЬДА ЛИТЫНЬСКОГО

У ЛЬВОВѢ,

Канторъ при улици Валовôй ч. 14.

поручає **француский курацїйный**

COGNAC

по **3** зр. а. в. фляшка.

MALAGA

въ ориґінальныхъ фляшкахъ 3/4 літров. по 2 зр. 60 кр.